

507

VU-Đ
2005

VŨ CAO ĐÀM

ĐÁNH GIÁ NGHIÊN CỨU KHOA HỌC

Tài liệu được chuẩn bị với tài trợ của Quỹ Rosa Luxemburg
Unterstützung der Rosa-Luxemburg-Stiftung hergestellt wurde

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRUNG TÂM THÔNG TIN THƯ VIỆN

W-D2/7892

NHÀ XUẤT BẢN KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT
HÀ NỘI

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU.....	3
------------------	---

MỞ ĐẦU.....	5
-------------	---

I. Đặt vấn đề.....	5
--------------------	---

II. Đối tượng đánh giá.....	8
-----------------------------	---

1. Kết quả nghiên cứu khoa học.....	8
-------------------------------------	---

2. Kết quả áp dụng các thành tựu khoa học.....	8
--	---

3. Hiệu quả nghiên cứu khoa học.....	8
--------------------------------------	---

4. Đánh giá tổng thể đầu vào của nghiên cứu khoa học.....	9
---	---

5. Đánh giá tổng thể đầu ra của nghiên cứu khoa học.....	10
--	----

6. Đánh giá tác động của môi trường tới nghiên cứu khoa học.....	10
--	----

7. Đánh giá tổng thể hoạt động của cơ quan khoa học.....	10
--	----

III. Một số khái niệm được sử dụng trong tài liệu.....	11
--	----

1. Hoạt động khoa học.....	11
----------------------------	----

2. Nguồn lực khoa học.....	11
----------------------------	----

3. Tổ chức khoa học.....	11
--------------------------	----

4. Nghiên cứu khoa học.....	12
-----------------------------	----

5. Kết quả nghiên cứu khoa học.....	12
-------------------------------------	----

6. Hiệu quả nghiên cứu khoa học.....	12
--------------------------------------	----

Chương I - CƠ SỞ LÝ LUẬN CHUNG VỀ HOẠT ĐỘNG KHOA HỌC

I. Đặt vấn đề.....	13
--------------------	----

II. Hoạt động KH&CN.....	13
--------------------------	----

III. Khái niệm “Nghiên cứu khoa học”.....	13
---	----

1. Định nghĩa “nghiên cứu khoa học”	15
2. Các đặc điểm của nghiên cứu khoa học.....	16
3. Phân loại nghiên cứu khoa học	21
IV. Kết quả nghiên cứu khoa học	29
1. Bản chất thông tin của kết quả nghiên cứu	29
2. Vật mang tri thức khoa học	29
3. Một số sản phẩm đặc biệt của nghiên cứu khoa học.....	31

Chương II - TỔNG QUAN CÁC NGHIÊN CỨU VỀ ĐÁNH GIÁ HOẠT ĐỘNG KHOA HỌC

I. Dẫn nhập.....	34
II. Một số tác giả bàn về đánh giá	34
1. P. Fasella.....	35
2. A.M.T. Rouban	36
3. Dr. K. Matthé.....	36
4. Delcroix	37
III. Kinh nghiệm đánh giá của một số nước trên thế giới.....	39
1. Kinh nghiệm đánh giá của Mỹ	39
2. Đánh giá của nhóm Danh Sách Xanh của Đức.....	42
3. Đánh giá của Hiệp hội Fraunhofer (FhG) ở Đức.....	46
IV. Kết quả nghiên cứu tại Viện chiến lược và chính sách khoa học và công nghệ.....	51
1. Nghiên cứu kinh nghiệm nước ngoài.....	51
2. Những gợi ý cho việc đánh giá R&D ở Việt Nam.....	56
3. Các nhóm chỉ tiêu đánh giá	57

Chương III - ĐẠI CƯƠNG VỀ PHƯƠNG PHÁP ĐÁNH GIÁ HOẠT ĐỘNG KHOA HỌC

I. Khái niệm.....	64
--------------------------	-----------

II. Các quan điểm cơ bản trong đánh giá.....	65
1. Không có một khuôn mẫu sẵn.....	65
2. Các cách tiếp cận đánh giá	66
III. Phương pháp đánh giá	67
1. Phương pháp chuyên gia.....	67
2. Phương pháp hội đồng	68
IV. Tổ chức đánh giá.....	69
1. Nhóm nghiên cứu tự tổ chức đánh giá	69
2. Cơ quan chủ trì đề tài tự tổ chức đánh giá	70
3. Cơ quan quản lý cấp trên tổ chức đánh giá.....	71
4. Người sử dụng KQNC tổ chức đánh giá	72

Chương IV - ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU KHOA HỌC

I. Khái niệm “kết quả nghiên cứu”	73
1. Kết quả nghiên cứu	73
2. Giá trị của một kết quả nghiên cứu khoa học	74
II. Đánh giá kết quả nghiên cứu.....	76
1. Quan điểm đánh giá kết quả nghiên cứu.....	77
2. Mục đích đánh giá kết quả nghiên cứu.....	81
3. Khái niệm “đánh giá”	82
4. Những khó khăn trong khi đánh giá giá trị của KQNC	84
III. Các phương pháp tiếp cận đánh giá kết quả.....	86
1. Tiếp cận phân tích trong khi đánh giá kết quả	86
2. Tiếp cận tổng hợp trong đánh giá kết quả thành công	94
3. Tiếp cận tổng hợp trong đánh giá những kết quả thất bại.....	95

Chương V- ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ CỦA NGHIÊN CỨU KHOA HỌC

I. Khái niệm hiệu quả và đánh giá hiệu quả.....	97
--	-----------

1. Hiệu quả	97
2. Phân loại hiệu quả	97
II. Đánh giá hiệu quả.....	98
1. Khái niệm “Đánh giá hiệu quả”.....	98
2. Mục đích đánh giá hiệu quả.....	98
3. Quan điểm đánh giá hiệu quả.....	99
III. Các hướng tiếp cận đánh giá hiệu quả	102
IV. Chỉ báo đánh giá hiệu quả	104
1. Đánh giá tác động	104
2. Các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả.....	104

Chương VI - ĐÁNH GIÁ CÁC YẾU TỐ ĐẦU VÀO CỦA HOẠT ĐỘNG KHOA HỌC

I. Mục đích của đánh giá đầu vào.....	110
II. Các yếu tố đầu vào của nghiên cứu khoa học.....	110
1. Thông tin	111
2. Vật tư	112
3. Nhân lực	115
4. Tài chính	119
III. Chỉ tiêu đánh giá đầu vào.....	120
1. Chỉ tiêu chung.....	120
2. Chỉ tiêu đánh giá yếu tố thông tin	120
3. Chỉ tiêu đánh giá yếu tố tổ chức	120
4. Chỉ tiêu đánh giá yếu tố nhân lực	121
5. Chỉ tiêu đánh giá yếu tố tài chính.....	121
6. Chỉ tiêu đánh giá yếu tố vật lực.....	121

Chương VII - ĐÁNH GIÁ CÁC YẾU TỐ ĐẦU RA CỦA HOẠT ĐỘNG KHOA HỌC

I. Khái niệm “đầu ra” của nghiên cứu khoa học.....	122
---	------------

1. Đánh giá kết quả dự kiến	122
2. Đánh giá những kết quả ngoại biên	123
3. Đánh giá kết quả tăng cường năng lực nghiên cứu	124
II. Mục đích đánh giá đầu ra.....	124
III. Các yếu tố đầu ra của nghiên cứu khoa học	125
1. Kết quả dự kiến.....	126
2. Kết quả ngoại biên	129
3. Nâng cao năng lực nghiên cứu	130
IV. Chỉ tiêu đánh giá đầu ra	131
1. Thành tích khoa học.....	131
2. Thành tích đóng góp cho xã hội.....	132
3. Thành tích chuyển giao công nghệ	133
4. Thành tích đào tạo	134
5. Thành tích ngoại biên.....	135
6. Năng lực được bổ sung của cơ sở hạ tầng nghiên cứu ..	136
7. Giải thưởng khoa học được nhận.....	138
V. Phương pháp đánh giá đầu ra	138
VI. Tổ chức đánh giá đầu ra.....	138
1. Nhóm nghiên cứu tự tổ chức đánh giá	138
2. Cơ quan chủ trì đề tài tự tổ chức đánh giá	139
3. Cơ quan quản lý cấp trên tổ chức đánh giá.....	140
4. Người sử dụng KQNC tổ chức đánh giá	142

Chương VIII - ĐÁNH GIÁ TÁC ĐỘNG CỦA MÔI TRƯỜNG TỚI HOẠT ĐỘNG KHOA HỌC

I. Mục đích của đánh giá tác động môi trường.....	143
II. Môi trường nghiên cứu khoa học.....	144
1. Khái niệm môi trường.....	145
2. Các yếu tố của môi trường nghiên cứu khoa học	146
III. Đánh giá tác động của môi trường.....	154
1. Các loại tác động	154
2. Đối tượng nhận tác động.....	159
KẾT LUẬN.....	161
TÀI LIỆU THAM KHẢO	163